

۲۰۶۰۰۲۱

به نام خدا

تجارت‌شناسی واژگان ایرانی

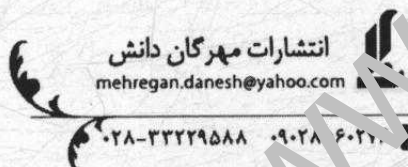
نویسنده:

محمدقلی صالحی

انتشارات مهرگان دانش

سرشناسه	: صالحی، محمدقلی، ۱۳۱۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: تبارشناسی واژگان زبان ایرانی/ نویسنده محمدقلی صالحی.
مشخصات نشر	: قزوین: مهرگان دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۴ ص.
شابک	: 978-622-6944-03-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۸۴.
موضوع	: فارسی -- واژگان
موضوع	: Persian language -- Vocabulary
موضوع	: فارسی -- اصطلاحها و واژه‌ها
موضوع	: Persian language -- Glossaries, vocabularies, etc
موضوع	: فارسی -- ریشه‌شناسی
موضوع	: Persian language -- Etymology
موضوع	: زبان‌های ایرانی -- واژگان
موضوع	: Iranian languages -- Vocabulary
موضوع	: فارسی -- واژه‌شناسی
موضوع	: Persian language -- Lexicology
رده بندی کنگره	: ۲۷۲ IR
رده بندی دیویی	: ۴۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۶۰۱۴۹

آدرس: قزوین، چهارراه نادری، جنب داروخانه قانون، پلاک ۳۱۰، طبقه ۲، ۶۰۲۶۰۲۸ ۰۹۰۲۸ ۳۲۲۹۵۸۸-۰۲۸

تبارشناسی واژگان ایرانی

- نویسنده: محمدقلی صالحی
- ناشر: مهرگان دانش
- صفحه‌آرا: لیلا ایاز
- نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸
- شمارگان: ۱۰۰ نسخه
- قیمت: ۳۵,۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۴۴-۰۳-۸

فهرست عناوین

۴۲	ارد- ارت	۷	مقدمه
۴۳	افسان- افسون	۹	پیش‌گفتار
۴۴	آرقه	۱۱	شصت واژه
۴۵	بس	۱۶	سنجش فارسی، تاتی و سغدی
۴۵	بهرام (به + رام)	۱۶	سنجش واژه‌های سمنانی با ارفایی
۴۶	بهمن	۱۶	واژه‌های مشترک ترکی و فارسی
۴۷	بلاغ	۲۳	گزارش چند واژه
۴۷	بخشی از فلسفه‌ی رازی	۲۵	ال، ار
۴۸	بازار، بیا	۲۶	آر، ار، ایر
۴۹	بند	۲۷	آهنج
۵۱	بار	۲۷	أمل
۵۲	بیجه Bija	۲۸	آباد
۵۳	تبدیل (ه و ح) به (س)	۲۹	آل- ال
۵۴	تات	۳۲	عقاب= علاق از مقاله‌ی الفبای تاتی
۵۵	تبدیل (گ) به (و)	۳۴	آند
	تبدیل (ر- R) در زبان فارسی	۳۵	آرایش و پیرایش
۵۶	به (و- V)	۳۶	أشتر
۵۹	چلیپا- چلیپه	۳۷	ایرا- ایلا
۶۰	چاغاله	۳۸	آو- آو- او
۶۱	چو- چاو- جاو- جار- چاوش	۴۱	ایران

۹۴	سیس = ساس	۶۲	چننه - شِسْتَق
۹۵	شلویر	۶۴	خانواده‌ی واژه‌ها
۹۶	شال	۶۵	خانم پروین اعتصامی
۹۷	شد	۶۷	خروس = کرکتاس
۹۸	شغاد	۶۸	خرمن
۱۰۰	عبادت	۶۹	درخت
۱۰۰	عنصر پنجم	۶۹	دانایی
۱۰۱	فرنگیس	۷۰	دیگر شدن (ه) به (س)
۱۰۳	فرهاد	۷۱	داستان گمناسب
۱۰۳	فرهنگ	۷۲	دیگر شدن (ت) به (ت)
۱۰۵	فر	۷۳	دیگر شدن (ل) به (ی) و (ی) به (ل)
۱۰۶	فرمایش	-	دیگر شدن (گ) به حروف (خ - ج -
۱۰۷	فرزند	۷۴	چ - ز - ک - ش و ...)
۱۰۸	فرقه پرستش و نیایش	۷۵	دیگر شدن ضمیرها
۱۱۰	خرق خدا و خداوند	۷۶	دیوار
۱۱۱	قزوی	۷۷	دیگر شدن حرف (د) به (ی)
۱۱۹	قه	۷۹	«ذر» چیست؟
۱۱۹	قهرمان	۸۱	دیال آباد
۱۲۰	قوچ = راک بران کردی	۸۲	ذوالقرنین، کوروش است
۱۲۱	قوت - فوت - پوت - لبت	۸۳	رود
۱۲۲	کرج و جیحون	۸۴	رخش
۱۲۳	کاوه که بود؟	۸۵	زیار
۱۲۶	کادی = قاضی	۸۶	زرتشت
۱۲۷	کوه	۸۷	زبان مردم ایران مأخذ همه‌ی مأخذ
۱۲۸	کورش	۸۹	سپند - میاستر
۱۲۹	کنگاور	۹۰	سرافک
۱۲۹	کرگدن	۹۳	سیستان

۱۳۰	کرمانشاه	۱۶۳	واش
۱۳۱	کاربرد (ک) و (خ)	۱۶۴	واژه‌ی واژونه
۱۳۲	کمپیرزان	۱۶۵	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۳۳	کوچ و بلوچ	۱۶۶	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۳۴	گندیشاور		نمونه‌هایی از تبدیل الفبا (گنجشکگ)
۱۳۵	گوره‌خر	۱۶۷	اشی‌مشی)
۱۳۷	گو= گاو	۱۶۸	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۴۰	گان	۱۶۹	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۴۱	گُمبرون	۱۷۰	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۴۲	گُرز	۱۷۱	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۴۳	غُند GOND	۱۷۲	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۴۴	گه	۱۷۲	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۴۶	گنج	۱۷۳	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۴۷	غار	۱۷۵	نمونه‌هایی از تبدیل الفبا
۱۴۸	مازندران	۱۷۵	واژه‌های مشترک
۱۵۳	مَغ یا مَغ؟	۱۷۶	واژ
۱۵۴	مَر – MAR	۱۷۸	وراءهای جا شده
۱۵۵	ماکو	۱۷۸	هوشنگ
۱۵۹	نشستن	۱۸۰	(هف) غیرمملووظ
۱۶۱	ناخن	۱۸۱	یکسانی (ک) و (خ) در زبان فارسی
۱۶۲	نیاک	۱۸۲	هنگ
۱۶۳	نابه‌کار	۱۸۴	منابع

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم و بسم الحین و هو خیر ناصر معین

دوست ارجمند و فرهیخته و لغت‌شناس و ادب‌دوست، آقای محمدقلی صالحی-زاده‌ی ارداق قزوین و ساکن شهر شعر و شعور و آیین و فرهنگ قزوین- مؤلف و محقق فقراتِ پی در پی و دقیق کتابِ پیش‌رو هستند که مقدمه‌ی آن به نامِ بارس این‌جانب در حالِ قلمی شدن است. این بزرگوارِ متخلق و صبور که نمونه‌ی اعلا‌ی صبر و تحملشان در شکیبایی و رزیدن نسبت به امروز و فرداهای حقیر در نگارش مقدمه‌ی حاضر، صورت وقوع یافت، اساساً برخوردارند از ذهنی لغوی و ریشه‌پژوه، به مناسبت شعل شریف‌شان که از سرافرازانِ پاک‌اندیش و خدوم ارتش ایران بوده‌اند در مناطق مختلف کشور حضور داشته‌اند، خود، ترک‌زبانند و به گویش سخنانی همچون گویش تاتی به اعتبار همجواری زادگاه با بلوک زهرای قزوین [ر.ک: تات‌نشین‌های بلوک زهرا: جلال آل‌احمد] کاملاً آشنا و مشرفند. زبان فارسی را که مبرهن است نیک می‌شناسند و آثار ادبی این زبان را انیس و جلیسند. نیز تا اندازه‌یی که در ریشه‌شناسی تطبیقی واژگان، به کار می‌آید به عربی و انگلیسی واقفند. حقیر، خود شاهد و همراه و همکلاس ایشان در محافل شاهنامه‌خوانی

منزل استاد فرزانه دکتر سید محمد دبیرسیاقی، سعدی‌خوانی در تالار فرهنگسرای هشت بهشت، حافظ/مولانا پژوهی در خانه‌ی حافظ حوزه‌ی هنری و دیگر مجالس دولتی و خصوصی بوده‌ام. اهل شعراند و چکامه‌هایی از ذهن وقاد و دل مهربان‌شان سریان و جریان یافته است. قبلاً تحقیقی در تاریخ ارداق به زیور طبع آراسته‌اند. از همه مهم‌تر سال‌هاست که در برگه‌های کوچک و بزرگی به کوتاهی یا تفصیل درباره‌ی واژگان حائز بحث لغوی، بررسی‌های ریشه‌شناسی داشته و مسوداتی از آن همه را به این شاگرد کوچک مکتب زبان و ادب، از باب مذاقه و استفاده و اظهارنظر اعطا فرموده‌اند. در این دفتر ده‌ها و صدها واژه به طور مصداقی، ریشه‌شناسی و تطبیق زبانی شده‌اند. حاصل فکر و ذکر و انشاء ایشان می‌تواند پس از طبع و نشر، مصادیقی برای ریشه‌شناسی و انسان‌فانی مورد توجه و نقد و نظر و اصلاح استفاده اهل فن باشد. بر خود فرض می‌دانم از زحمات چندین ساله‌ی این عزیز گرامی تشکر نمایم و پیشاپیش همه‌ی عوامل نشر و ترویج این اثر را سپاس بگذارم و مزید توفیقات را از خداوند متعال آرزو نمایم.

حمید عابدیها

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور قزوین